

	AB „LIETUVOS GELEŽINKELIAI“ Finansų direktorius
Pirkimų politika	Nr. P/FN4/LG/1 Versija 02

PATVIRTINTA
AB „Lietuvos geležinkeliai“ valdybos
2020 m. sausio 21 d. sprendimu Nr. SPR-VL(LG)-1

PIRKIMŲ POLITIKA

	AB „LIETUVOS GELEŽINKELIAI“ Finansų direktorius
Pirkimų politika	Nr. P/FN4/LG/1 Versija 02

Turinys:

1. Įvadas	3
2. Sąvokos.....	3
3. Bendrosios nuostatos.....	4
3.1. Pirkimų veiklos misija ir vizija	4
3.2. Pirkimų veiklos ilgalaikiai ir trumpalaikiai tikslai	4
4. Pirkimų veiklos principai	4
5. Pirkimų veiklos modelis ir pagrindiniai etapai	5
6. Baigiamosios nuostatos.....	7

	AB „LIETUVOS GELEŽINKELIAI“ Finansų direktorius
Pirkimų politika	Nr. P/FN4/LG/1 Versija 02

1. Įvadas

1.1. AB „Lietuvos geležinkeliai“ įmonių grupė (toliau – LG įmonių grupė) yra geležinkelių infrastruktūros valdytojas, keleivių ir krovinių geležinkelio transportu vežėjas (geležinkelio įmonė), kurios veikla priklauso nuo veiksmingų, geriausios vertės prekių, paslaugų ir darbų pirkimų vertinant viso jų gyvavimo ciklo metu patiriamas sąnaudas.

1.2. Pagrindinis Pirkimų politikos (toliau – Politika) tikslas – apibrėžti Pirkimų veiklos viziją, misiją, esminius principus, tikslus ir Veiklos modelį LG įmonių grupėje.

1.3. LG įmonių grupės Politikai tiesioginę įtaką daro Europos Sąjungos ir valstybės politika viešųjų pirkimų, pirkimų, atliekamų perkančiojo subjekto, veikiančio vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srityje, taip pat pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje. LG įmonių grupė siekia įveikinti Viešųjų pirkimų naujoves bei optimaliai naudoti viešųjų pirkimų teikiamas galimybes ir įrankius bei taikyti Europos Sąjungos bei valstybės gerąją Viešųjų pirkimų praktiką.

1.4. Politika privaloma visiems LG įmonių grupėje vykdomiems pirkimams. Komerčiniams pirkimams, kuriems netaikomas Viešųjų pirkimų reguliavimas, su Viešųjų pirkimų specifika susijusios Politikos nuostatos privalomos tiek, kiek atitinka gerąją verslo praktiką, apibrėžtą LG įmonių grupės Komerčių pirkimų taisyklėse.

1.5. Pirkimų veikloje įgyvendinama Atsparumo korupcijai politika Nr. P/FN13/LG/5.

1.6. Viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo funkcijas vykdančios Veiklos vieneto atžvilgiu šios Politikos nuostatos galioja ir taikomos tiek, kiek neprieštarauja teisės aktais reglamentuojantiems viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo savarankiškumo, nepriklausomumo, finansinio skaidrumo principams, veiklų kryžminio subsidijavimo draudimui ar kitoms teisės aktuose nustatytoms veiklos sąlygoms.

1.7. Dokumentai, su kuriais tiesiogiai susijusios Politikos nuostatos, pateikiami toliau (1 lentelė).

1 lentelė. Dokumentai, susiję su Politikos nuostatomis

Dokumento pavadinimas
AB „Lietuvos geležinkeliai“ valdybos 2018 m. balandžio 3 d. sprendimu Nr. 33-7 patvirtinta „AB „Lietuvos geležinkeliai“ ilgalaikė korporatyvinė strategija 2018-2030“ (aktuali redakcija)
2018 m. rugpjūčio 9 d. AB „Lietuvos geležinkeliai“ generalinio direktoriaus įsakymas Nr. Į-323 „Dėl strateginio planavimo ir valdymo politikos patvirtinimo“ (aktuali redakcija)
2019 m. sausio 14 d. AB „Lietuvos geležinkeliai“ generalinio direktoriaus įsakymas Nr. IS(ADM)-19 „Dėl AB „Lietuvos geležinkeliai“ veiklos architektūros politikos patvirtinimo“ (aktuali redakcija)
Tiekimo grandinės valdymo politika Nr. P/FN4/LG/2 (aktuali redakcija)
Atsparumo korupcijai politika Nr. P/FN13/LG/5 (aktuali redakcija)

2. Sąvokos

2.1. Šioje Politikoje žemiau pateiktos sąvokos reiškia:

Sąvoka	Apibrėžimas
AB „Lietuvos geležinkeliai“ įmonių grupė (LG įmonių grupė)	Įmonių grupė, kurią sudaro LG ir jos tiesiogiai bei netiesiogiai kontroliuojami juridiniai asmenys
Ilgalaikė LG strategija	LG valdybos 2018 m. balandžio 3 d. sprendimu Nr. 33-7 patvirtinta „AB „Lietuvos geležinkeliai“ ilgalaikė korporatyvinė strategija 2018-2030“
LG	AB „Lietuvos geležinkeliai“
LG valdyba	Valdyba yra kolegialus AB „Lietuvos geležinkeliai“ valdymo organas
LR	Lietuvos Respublika

	AB „LIETUVOS GELEŽINKELIAI“ Finansų direktorius
Pirkimų politika	Nr. P/FN4/LG/1 Versija 02

Komercinis pirkimas	Pirkimas, kurio poreikis kyla Veiklos vienetui, neturinčiam perkančiosios organizacijos ir (ar) perkančiojo subjekto statuso
Pirkimas	LG ir (ar) Veiklos vieneto prekių, paslaugų ar darbų įsigijimas su pasirinktu (pasirinktais) Tiekėju (Tiekėjais) sudarant Sutartį (Sutartis)
Pirkimo paslaugų centras (PC)	LG Pirkimo paslaugų centras, teikiantis sutartą paketą standartizuotų Pirkimų vykdymo ir valdymo paslaugų bei atliekantis kitas padalinio nuostatuose numatytas funkcijas
Pirkimų įstatymai	LR viešųjų pirkimų įstatymas, LR pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srityse perkančiųjų subjektų įstatymas, LR viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymas
Sutartis	Pirkimo-pardavimo sutartis, kuria LG įmonių grupė įsigyja prekes, paslaugas ar darbus
Tiekėjas	Ūkio subjektas – fizinis asmuo, privatusis ar viešasis juridinis asmuo, kita organizacija ir jų padalinys arba tokių asmenų grupė, įskaitant laikinas ūkio subjektų asociacijas, kurie rinkoje siūlo atlikti darbus, tiekti prekes ar teikti paslaugas
Tiekimo grandinė (TG)	LG įmonių grupės funkcija, kurią vykdant valdoma informacija apie prekių / paslaugų / darbų poreikį ir šis poreikis įgyvendinamas
Valdyba	Kolegialus LG ar Veiklos vieneto valdymo organas
Viešieji pirkimai	LR viešųjų pirkimų įstatyme, LR pirkimų, atliekamų perkančiojo subjekto, veikiančio vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srityje, įstatyme, LR viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatyme numatyti pirkimai
Veiklos modelis	Veiklos organizavimas LG įmonių grupėje, įvertintas pagal detalizuotų veiklos procesų centralizavimo ir standartizavimo lygį
Veiklos vienetas	AB „Lietuvos geležinkeliai“ įmonių grupei priklausanti įmonė, išskyrus LG

3. Bendrosios nuostatos

3.1. Pirkimų veiklos misija ir vizija

3.1.1. **Pirkimų veiklos misija** – kurti LG įmonių grupei ekonominę, socialinę ir aplinkosauginę pridėtinę naudą ir konkurencinį pranašumą efektyviais įsigijimais.

3.1.2. **Pirkimų veiklos vizija** – skaidrūs, efektyvūs, profesionalūs, veiksmingi LG įmonių grupei reikiamų prekių, paslaugų ir darbų įsigijimai, skatinantys pažangų, tvarų ir integracinį LG įmonių grupės augimą užtikrinant efektyvų išteklių naudojimą.

3.2. Pirkimų veiklos ilgalaikiai ir trumpalaikiai tikslai

3.2.1. **Ilgalaikis Pirkimų tikslas** – racionaliai naudojant išteklius užtikrinti savalaikį, sklandų bei skaidrų LG įmonių grupės įsigijimų poreikio patenkinimą.

3.2.2. Trumpalaikiai Pirkimų tikslai:

3.2.2.1. sustiprinti pasirengimą Pirkimams bei užtikrinti atsakingą ir išankstinį Pirkimų planavimą;

3.2.2.2. standartizuoti su Pirkimais susijusius procesus;

3.2.2.3. įdiegti bendrą informacinę sistemą LG įmonių grupės Pirkimų valdymui.

4. Pirkimų veiklos principai

4.1. LG įmonių grupė visuose Viešojo pirkimo etapuose užtikrina Viešųjų pirkimų principų - **skaidrumo, lygiateisiškumo, nediskriminavimo, proporcingumo, abipusio pripažinimo** – laikymąsi bei siekia užtikrinti tiekėjų konkurenciją ir ją didinti.

	AB „LIETUVOS GELEŽINKELIAI“ Finansų direktorius
Pirkimų politika	Nr. P/FN4/LG/1 Versija 02

5. Pirkimų veiklos modelis ir pagrindiniai etapai

5.1. LG įmonių grupės įsigijimai valdomi užtikrinant nepertraukiamą pasirengimo Pirkimams, Pirkimų vykdymo ir sutarčių stebėsenos ciklą, derinant Pirkimų poreikį nustatančių darbuotojų, Pirkimų veiklos bei Tiekimo grandinės funkcijų veiksmus.

5.2. Pirkimų veiklos modelis:

5.2.1. Pirkimų veikloje dalyvauja LG bei Veiklos vienetų valdybos, vadovai, LG Pirkimo paslaugų centras bei kiti LG įmonių grupės darbuotojai, išreiškiantys poreikį bei inicijuojantys Pirkimus, teikiantys ekspertines konsultacijas, valdantys Sutartis.

5.2.2. LG valdyba formuoja LG įmonių grupės Pirkimų politiką bei svarsto LG Pirkimų dokumentus ir priima sprendimus dėl įsigijimų bei sandorių, apibrėžtų LG įstatuose. Veiklos vieneto valdyba priima sprendimus dėl įsigijimų bei sandorių, apibrėžtų to Veiklos vieneto įstatuose.

5.2.3. LG generalinis direktorius organizuoja ir prižiūri LG įmonių grupės nepertraukiamą Pirkimų veiklą, sudaro LG Sutartis, tvirtina LG tiekėjo elgesio kodeksą, LG įmonių grupės Komercinių pirkimų taisykles.

5.2.4. Veiklos vieneto vadovas organizuoja ir prižiūri to Veiklos vieneto kompetencijai priskirtų Pirkimų veiklą ir sudaro to Veiklos vieneto Sutartis.

5.2.5. PC atlieka LG įmonių grupės Pirkimus užtikrindamas Pirkimų įstatymų ir susijusių teisės aktų, LG valdybos, Politikos, Ilgalaiškės LG strategijos bei nustatytų Pirkimų veiklos standartų laikymąsi. PC veikia kaip paslaugų centras – vykdydamas su atskirais Pirkimais susijusias veiklas, bei kompetencijų centras – diegdamas inovatyvius sprendimus, sistemindamas gerąją praktiką, standartizuodamas, užtikrindamas nepertraukiamą kokybiškų paslaugų teikimą LG įmonių grupei. Siekiant identifikuoti stipriąsias ir silpnąsias LG įmonių grupės Pirkimų sistemos puses, PC nustato rodiklius bei siektinas jų reikšmes, kurių pagalba vertina Pirkimų sistemos veiksmingumą, efektyvumą ir taupymą, parenka tinkamas tobulinimo priemones.

5.2.6. Veiklos vienetai Pirkimus vykdo LG nustatytais atvejais.

5.2.7. LG įmonių grupės darbuotojai pagal priskirtas funkcijas ir kompetenciją planuoja, nustato ir išreiškia Pirkimų poreikį, rengia techninių specifikacijų projektus, specialius reikalavimus tiekėjams, inicijuoja Pirkimus, dalyvauja Pirkimų komisijose, vykdo mažos apimties Pirkimus, teikia ekspertines konsultacijas, valdo Sutartis atsižvelgiant į geriausiąją savo srities praktiką bei Tiekimo grandinės valdymo procesus.

5.3. Pasirenkant Tiekėjus didelis dėmesys skiriamas jų pažinimui: kompetencijai, pajėgumui ir patikimumui, įskaitant, bet neapsiribojant, jų sąžiningai veiklai bei mokesčių mokėjimui, tinkamam įsipareigojimų vykdymui, taip pat ypatingą dėmesį skiriant nacionaliniam saugumui, LG įmonių grupės reputacijai, aplinkos apsaugai bei socialinei atsakomybei, žmogaus teisių užtikrinimui įdarbinat darbuotojus bei užtikrinant jiems saugias darbo sąlygas ir sąžiningą atlygį. Pirkimuose dalyvauja tik tiekėjai, sutinkantys laikytis LG tiekėjo elgesio kodekso, kuris skelbiamas viešai.

5.4. Pirkimų poreikį išreiškiantys, besirengiantys Pirkimams, juos vykdytys, bei sutarčių vykdymo priežiūrą atliekantys darbuotojai nuolat tobulėja, ieško inovatyvių, LG įmonių grupei efektyvių sprendimų, laikosi aukščiausių savo srities standartų, dalinasi patirtimi, skleidžia ir naudoja gerąją praktiką, taip didinant pridėtinę vertę LG įmonių grupėje.

5.5. Pirkimų srityje LG įmonių grupės mastu Pirkimų veiklą siekiama standartizuoti ir maksimaliai centralizuoti, taip pat išgryninti sritis, kuriose Pirkimų konsolidavimas įmonių grupės mastu duotų naudos derantis su Tiekėjais, didinti jų konkurenciją ir užtikrinti efektyvų ir profesionalų Pirkimo objektų kategorijos valdymą pagal Tiekimo grandinės valdymo procesus.

5.6. Pirkimų veikloje užtikrinamas sprendimų atsekamumas.

5.7. Pirkimų veikla realizuojama įgyvendinant tokius pagrindinius etapus (žr. 1 pav.):

5.7.1. **Pasirengimas Pirkimui.** LG įmonių grupė pradeda Pirkimus optimaliai pasirengusi Pirkimui, o sudėtinguose Pirkimuose – sukūrus Pirkimo strategiją, paremtą pasirengimo priemonių paketo analize: poreikių ir rizikų supratimu, jų patenkinimo būdų, rinkos galimybių pažinimu, priešpirkiminiu rinkos įtraukimu, Pirkimų istorinių duomenų analize, gyvavimo ciklo sąnaudų prognozėmis. Politikos tikslų įgyvendinimas ir sklandus Pirkimų procesas galimas tik atsakingai planuojant Pirkimus, tinkamai jiems

	AB „LIETUVOS GELEŽINKELIAI“ Finansų direktorius
Pirkimų politika	Nr. P/FN4/LG/1 Versija 02

pasiruošiant, todėl Pirkimai turi būti planuojami taip, kad būtų pakankamai laiko jiems tinkamai pasiruošti ir įvykdyti:

5.7.1.1. Nustatomi poreikiai - siekiama nauda, kuri bus gauta, ir (arba) problemos, kurios Pirkimu bus išspręstos.

5.7.1.2. Analizuojami LG įmonių grupės bei kitų pirkėjų istoriniai panašių Pirkimų duomenys, vertinama geroji praktika, atitinkamai išsiaiškinant reikalavimus galimiems Tiekėjams, Pirkimo objektui ir kitos Pirkimui svarbios sąlygos.

5.7.1.3. Pirkimai planuojami kas ketvirtį papildant Pirkimų planą taip, kad Pirkimai būtų suplanuoti bent 12 (dvylikos) mėnesių laikotarpiui (angl. *rolling plan*). Planuojant Pirkimus turi būti užtikrinta Paklausos, Tiekimo ir Pirkimų planų, investicinių ir veiklos planų sinergija. Pirkimų vertės planuojamos pagal rinkos galimybes. Siekiama, kad suplanuotos Pirkimų vertės prasidėjus Pirkimui būtų keičiamos tik esant pokyčiams rinkoje.

5.7.1.4. Paklausa valdoma Tiekimo grandinės apimtyje įgyvendinant paklausos konsolidavimą ir racionalizavimą.

5.7.1.5. Ištiriama rinka, įvertinamos visos alternatyvos išsiaiškinant, kokie sprendiniai galimi reikiamam tikslui pasiekti, ir galimos rizikos. Siekiama Pirkimo sąlygas aptarti su rinka vykdant tiek viešas, tiek individualias, tiek kolektyvines konsultacijas bei keičiant Pirkimo strategiją priklausomai nuo pokyčių rinkoje. Pirkimas renkantis iš vieno Tiekėjo arba konkrečios prekės ar paslaugos Pirkimas galimas tik išimtiniais pagrįstais atvejais. LG įmonių grupė siekia mažinti priklausomybę nuo vienintelio Tiekėjo bei skatinti konkurenciją keisdama poreikių realizavimo būdus, ieškodama alternatyvų, inovatyvių sprendimų, iš anksto informuodama rinką apie būsimus Pirkimus ir egzistuojančią paklausą, ieškodama ir skatindama tiekėjus aktyviau dalyvauti Pirkimuose, ypač skatinant gamintojus bei naujus tiekėjus įsitraukti į Pirkimus.

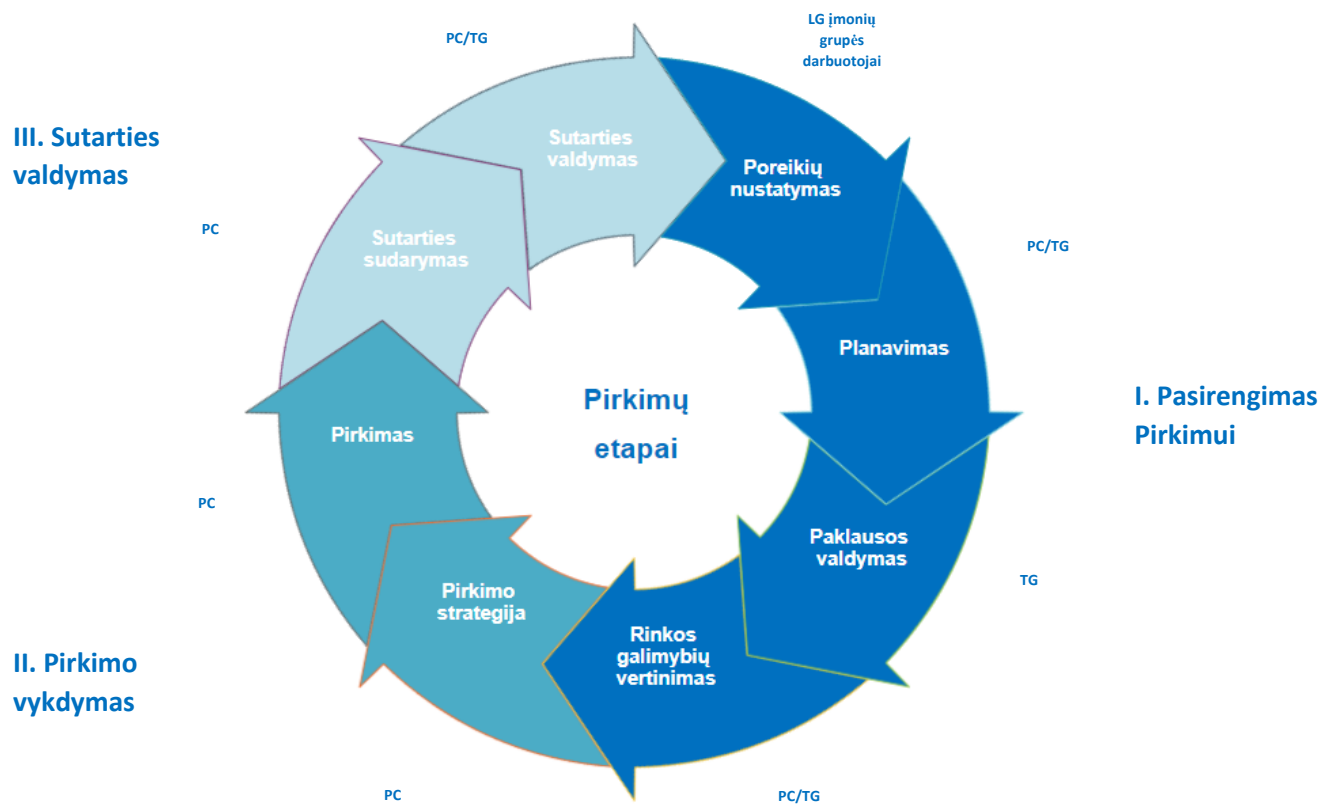
5.7.2. Pirkimo vykdymas:

5.7.2.1. Parenkama Pirkimo strategija. Rengiantis strateginių projektų pirkimams imamasi papildomų priemonių suvaldyti susijusias rizikas visuose Pirkimo etapuose. Nenustatomos perteklinės rizikos tiekėjams, siekiant išvengti per didelių pasiūlymų kainų ar grėsmių tinkamam sutarties įvykdymui. Pirkimo vykdymo strategija pasirenkama pagal numatomą Sutarties vertę, Pirkimo objektą. Naudojamos dinaminės pirkimų sistemos, aukciono teikiamos galimybės, esant galimybėms skatinamos derybos siekiant ekonominės ar kokybinės naudos LG įmonių grupei. Siekiama pasirinkti efektyviausią vertinimo būdą pagal rinkos galimybes, kad būtų atrinkti geriausios vertės produktai: perkamų produktų sukuriama vertė vertina pagal kainą, gyvavimo ciklo sąnaudas arba kainos ar gyvavimo ciklo sąnaudų ir kokybės santykį.

5.7.2.2. Pirkimai vykdomi, dokumentai rengiami, tiekėjų atranka, pasiūlymų vertinimas, laimėtojo paskelbimas vykdomas vadovaujantis Politikoje nurodytais principais ir Pirkimų įstatymais bei jų įgyvendinamaisiais teisės aktais, LG įmonių grupės mastu taikomais standartizuotais procesais, konsoliduojant ir centralizuojant Pirkimus.

5.7.2.3. Ginčų nagrinėjimas – Pirkimų vykdymo metu kylantys ginčai nagrinėjami užtikrinant nešališkumą bei vienodos praktikos formavimą, todėl vykdant Viešuosius pirkimus pateiktoms tiekėjų pretenzijoms nagrinėti sudaroma atskira tiekėjų pretenzijų nagrinėjimo komisija.

5.7.2.4. **Sutarties valdymas - sudarymas, jos įsigaliojimo, vykdymo, pakeitimų bei nutraukimo valdymas.** Sutartis sudaroma pagal Pirkimo metu nustatytas sąlygas. Sutarties vykdymo ir garantinio aptarnavimo metu reikliai vertinamas tiekėjo Sutartimi prisiimtų įsipareigojimų tinkamas vykdymas, nustatomos tinkamo vykdymo rizikos ir imamasi jų valdymo priemonių. Prižiūrima, kad nuokrypiai nuo Pirkimo sutartyje sulgytų sąlygų būtų atliekami pagal Sutartyje nustatytas sąlygas, nekeistų Sutarties iš esmės ir nenusvertų ekonominės pusiausvyros Tiekėjo naudai. Teisės aktuose ir Sutartyje nustatyta tvarka ir sąlygomis ji gali būti keičiama, tačiau tik tokia apimtimi, kuri nekeltų abejonių, jog nebus pažeisti Pirkimų principai. Kategorijų valdymas, tiekėjų, logistikos ir sutarčių valdymas bei analitika atliekamas Tiekimo grandinės apimtyje.

1 pav. Pagrindiniai Pirkimų veiklos etapai: Pasirengimas Pirkimui, Pirkimo vykdymas, Sutarties valdymas

6. Baigiamosios nuostatos

- 6.1. Politiką ir jos pakeitimus tvirtina LG valdyba, išskyrus 1.7 punkto 1 lentelę „Dokumentai, susiję su Politikos nuostatomis“.
- 6.2. Politika įsigalioja nuo jos patvirtinimo.
- 6.3. Politikos peržiūrą ir atnaujinimą inicijuoja bei koordinuoja PC.
- 6.4. Politika peržiūrima ne rečiau kaip kartą per kalendorinius metus, pasikeitus aktualiems LR teisės aktams arba atsiradus esminiams ilgalaikės LG strategijos pakeitimams.
- 6.5. Politika taikoma tiek, kiek neprieštaruja LR įstatymams ir / ar kitiems galiojantiems teisės aktams bei teismų formuojamai praktikai.
- 6.6. Politika skelbiama LG įmonių grupės interneto svetainėse.